

ملاحظات بر توافقی جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی

یادداشتی از آقای دکتر حمیدرضا اکبری هیات علمی پژوهشکده مطالعات سیاسی و روابط بین‌الملل و حقوق پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در خصوص توافقی جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی

- ۱- توافقی اخیر جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی بازتاب وسیعی در رسانه‌های بین‌المللی و رسانه‌های داخلی ایران داشت، اما تا کنون انعکاس چندانی در رسانه‌های داخلی و بین‌المللی سعودی نداشته و با احتیاط در این خصوص اظهار نظر می‌کنند.
- ۲- اخیراً ریاض سیاست تنش‌زدایی منطقه‌ای را برای پیشبرد سریعتر برنامه ۲۰۳۰ در پیش گرفته، لذا عمل ایران به توافقی امنیتی ۲۰۰۱ برای این کشور ضروری است. در تداوم این مسیر عادی سازی روابط با سوریه نیز در دستور کار سعودی‌ها است.
- ۳- توافقی جامع بازرگانی و ورزشی و... که در زمان ریاست جمهوری آقای خاتمی در سال ۱۳۷۷ به امضاء رسید، همان موقع نیز سرانجام نداشت. لذا اجرای آن با تردید جدی روبروست.
- ۴- اجرای توافقی امنیتی برای سعودی‌ها اهمیت بیشتری دارد تا برای ایران. اما می‌تواند فشار منطقه‌ای بر ایران را کاهش داده، اوضاع یمن و لبنان را به سمت ثبات سوق دهد و هزینه‌های منطقه‌ای ایران را کاهش دهد.
- ۵- این توافقی که با وساطت چینی‌ها انجام شده، اولین میانجی‌گری مؤثر قدرت‌های شرقی در چنین سطحی در منطقه خلیج فارس است که نشان از شکل‌گیری توازن جدید قدرت در منطقه خلیج فارس هست و علاوه بر تندتر شدن دشمنی اسرائیل، فشارها و کارشکنی‌های آمریکا و غرب علیه کشورهای منطقه را در پی خواهد داشت.
- ۶- این توافقی مشکلات موجود در روابط میان ایران با بحرین و برخی کشورهای عربی را تا میزان قابل توجهی کاهش خواهد داد. در مجموع می‌توان گفت این توافقی بیش از آن که مشکلات جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی را تقلیل دهد، موجب ایجاد نوعی ثبات و آرامش در سطح منطقه خلیج فارس خواهد شد و این موضوع بیشتر موجب رضایت قدرت‌های شرقی از جمله چین و روسیه خواهد شد، تا اروپا و آمریکا. لذا این ارتقاء روابط سیاسی، اقتصادی و امنیتی کشورهای حوزه خلیج فارس با قدرت‌های شرقی از دستاوردهای این توافقی خواهد بود.

۱۴۰۱ اسفندماه

دکتر حمیدرضا اکبری

هیات علمی پژوهشکده مطالعات سیاسی و روابط بین‌الملل و حقوق

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی